

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 19 marca 2024 r.

DIH-3.707.26.2024.MB „informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]”

DECYZJA DIH-3.45.2024

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 poz. 775, ze zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji nr DS.KHU.D.51.2023.AS Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z 21 grudnia 2023 r. (nr akt: DS.KHU.8361.213.2023.AS.IW), na mocy której nałożono na przedsiębiorcę Iwonę Zajko karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: tysiąc złotych) w związku z niedopełnieniem obowiązku uwidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej informacji o najniższej cenie towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w odniesieniu do 10 partii towarów oferowanych do sprzedaży w cenach promocyjnych, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowania o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168) w związku z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 2776),

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

- 1) **uchyla zaskarżoną decyzję w całości,**
- 2) **orzeka co do istoty sprawy w ten sposób, że na przedsiębiorcę Iwonę Zajko (dalej: „strona”, „przedsiębiorca”) nakłada karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: tysiąc złotych) w związku z niedopełnieniem obowiązku uwidaczniania cen wynikającego z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168), tj. uwidocznienie cen w sposób niejednoznaczny, budzący wątpliwości i uniemożliwiający ich porównanie w związku z podaniem na wywieszkach dołączonych do wyrobów, dwóch cen i nie podaniem informacji, że jedna z nich dotyczy ceny najniższej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki (10 partii produktów).**

UZASADNIENIE

5 - 11 października 2023 r. inspektorzy reprezentujący Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej (dalej: „Pomorski WIH” lub „organ pierwszej instancji”), działając na podstawie upoważnienia DS.KHU.057.213.2023.JZ z 5 października 2023 r. przeprowadzili kontrolę w sklepie, należącym do przedsiębiorcy.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236) - dalej jako „Prawo przedsiębiorców”, 13 września 2023 r. skierowano do

przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli (DS.KHU.8360.186.2023.JZ), ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168) - dalej jako „ustawa o cenach”. Pismo odebrano 20 września 2023 r.

W wyniku kontroli inspektorzy reprezentujący Pomorskiego WIIH stwierdzili, że w przypadku 10 partii towarów, oferowanych do sprzedaży po obniżonych cenach (wszystkie objęte kontrolą), na dołączonych do wyrobów etykietach nie uwidoczniono informacji o najniższej cenie, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Na etykietach podane były dwie ceny jedna na naklejce pomarańczowej i druga na żółtej. Obie wartości podano bez przekreślenia.

Powyższe stanowiło naruszenie obowiązków określonych w art. 4 ust. 2 ustawy o cenach. Ustalenia te udokumentowano w protokole kontroli z 11 października 2023 r. (nr akt kontroli: DS.KHU.8361.213.2023.AS.IW), podpisanym przez stronę bez uwag.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.) - dalej jako: „kpa”, Pomorski WIIH zawiadomieniem z 22 listopada 2023 r., poinformował przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, w sprawie wydania na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach decyzji o nałożeniu na niego kary pieniężnej w związku z niedopełnieniem przy sprzedaży detalicznej obowiązku uwidaczniania informacji o najniższej cenie towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w odniesieniu do 10 partii towarów oferowanych do sprzedaży w promocji, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 2776) (zwanego dalej: „rozporządzeniem Ministra Rozwoju”). Jednocześnie poinformowano na podstawie art. 9, art. 10 § 1, art. 73 § 1 i art. 78 § 1 kpa, że stronie przysługuje prawo czynnego udziału na każdym stadium postępowania, w szczególności prawo zapoznania się z aktami sprawy, sporządzenia z nich notatek i odpisów oraz składania wyjaśnień i wniosków dowodowych, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów, materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Dodatkowo pismem z 22 listopada 2023 r. Pomorski WIIH zwrócił się do strony o obliczenie i przestanie informacji o wielkości obrotów i przychodów osiągniętych za 2022 r.

21 grudnia 2023 r. Pomorski WIIH, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach oraz art. 104 § 1 i 2 kpa wydał decyzję nr DS.KHU.D.51.2023.AS, na mocy której na przedsiębiorcę nałożono karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: tysiąc złotych) w związku z niedopełnieniem obowiązku uwidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej informacji o najniższej cenie towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w odniesieniu do 10 partii towarów oferowanych do sprzedaży w cenach promocyjnych, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

12 stycznia br. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezesem UOKiK” albo „organem drugiej instancji”) otrzymał za pośrednictwem Pomorskiego WIIH odwołanie od ww. decyzji, w którym strona zarzuciła naruszenie art. 4 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1 ustawy o cenach i wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie doszło do naruszenia art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

Pismem z 1 lutego br. Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę o toczącym się postępowaniu administracyjnym w sprawie odwołania od decyzji nr DS.KHU.D.51.2023.AS Pomorskiego WIIH z 21 grudnia 2023 r. oraz o przysługującym mu prawie do zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 312) - dalej jako „ustawa o Inspekcji Handlowej”, Prezes UOKiK jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 kpa w związku z art. 1 ust. 3 ww. ustawy, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

Natomiast art. 4 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, że w każdym przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru lub usługi obok informacji o obniżonej cenie uwidacznia się również informację o najniższej cenie tego towaru lub tej usługi, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków o których mowa w art. 4 ust. 1-5 tej ustawy. Wysokość administracyjnej kary pieniężnej w tym przypadku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, wynosi do 20 000 zł.

Niniejsze postępowanie administracyjne prowadzone jest w związku z odwołaniem wniesionym przez przedsiębiorcę od decyzji nr DS.KHU.D.51.2023.AS Pomorskiego WIIH z 21 grudnia 2023 r. (DS.KHU.8361.213.2023.AS.IW), na mocy której na przedsiębiorcę nałożono karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: tysiąc złotych) w związku z niedopełnieniem obowiązku uwidocznienia w miejscu sprzedaży detalicznej informacji o najniższej cenie towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w odniesieniu do 10 partii towarów oferowanych do sprzedaży w cenach promocyjnych, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju. Na etykietach dołączonych do 10 wyrobów oferowanych w obniżonych cenach, podane były jedynie dwie wartości liczbowe - jedna na naklejce pomarańczowej i druga na żółtej.

W toku postępowania odwoławczego Prezes UOKiK przeprowadził dokładną analizę ustaleń kontroli, na podstawie których organ pierwszej instancji wszczął postępowanie administracyjne, a następnie wydał decyzję oraz treści zaskarżonej decyzji, jak również uwzględnił zarzuty strony zawarte w odwołaniu. Po przeprowadzonym postępowaniu organ drugiej instancji wskazuje, iż nie ma wątpliwości, że przedsiębiorca naruszył przepisy ustawy o cenach, co spowodowało konieczność nałożenia przez Pomorskiego WIIH kary pieniężnej.

Ustalenia kontroli dały podstawę do wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Jednakże Pomorski WIH wydając 21 grudnia 2023 r. decyzję nr DS.KHU.D.51.2023.AS wskazał naruszenie art. 4 ust. 2 ww. ustawy. Organ drugiej instancji w wyniku analizy zgromadzonego materiału w sprawie zauważa, że przy 10 produktach oferowanych do sprzedaży w obniżonych cenach na metkach dołączonych do produktów uwidoczniono na kolorowych naklejkach (pomarańczowej i żółtej) dwie ceny, tj. jedynie ich wartości liczbowe. Taki sposób uwidocznienia cen produktów jest niejednoznaczny i budzący wątpliwości - co narusza art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, ponieważ konsument nie ma jasnej i przejrzystej informacji odnośnie do ceny, którą powinien zapłacić za produkt. Ponadto w przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru przedsiębiorca ma obowiązek uwidocznienia obok informacji o obniżonej cenie również informację o najniższej cenie tego towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki na co wskazuje art. 4 ust. 2 ustawy o cenach. W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca nie wskazał na etykietach, która cena jest najniższą ceną, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Tym samym stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości naruszały art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o cenach. Zaznaczyć przy tym należy, że artykuł określający wysokość sankcji z tytułu przedmiotowego naruszenia, tj. art. 6 ust. 1 wskazuje, że jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20 000 zł. Należy podkreślić, że zmiana kwalifikacji czynu przez Prezesa UOKiK nie ma wpływu na wysokość wymierzonej kary administracyjnej.

W ocenie Prezesa UOKiK zgromadzony w sprawie materiał jest rzetelny i spójny. Stwierdzony w toku kontroli stan faktyczny został opisany w protokole kontroli oraz jego załącznikach. Co więcej, zarówno stan faktyczny, jak i stwierdzone naruszenie przepisów ustawy o cenach, a co za tym idzie zasadność nałożenia kary pieniężnej, nie budzi wątpliwości organu drugiej instancji. Sam przedsiębiorca nie neguje stwierdzonego stanu faktycznego, a głównie wskazuje na błędną interpretację przepisów dotyczących uwidaczniania cen.

Podsumowując organ drugiej instancji wskazuje, że w niniejszej sprawie, stwierdzone nieprawidłowości naruszały postanowienia art. 4 ust. 1 i art. 4 ust. 2 ustawy o cenach. Prezes UOKiK wydał decyzję uchylającą skarżoną decyzję oraz orzekł w sprawie co do istoty w ten sposób, że nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1 000 zł (słownie: tysiąc złotych) w związku z niedopełnieniem obowiązku uwidaczniania cen wynikającego z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o cenach tj. uwidocznienie cen w sposób niejednoznaczny, budzący wątpliwości i uniemożliwiający ich porównanie w związku z podaniem na wywieszkach dołączonych do wyrobów, dwóch cen i niepodaniem informacji, że jedna z nich dotyczy ceny najniższej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki (10 partii produktów). Tym samym, organ drugiej instancji uznał, że ceny uwidoczniono w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości.

Organ drugiej instancji orzekając jak powyżej, tak jak organ pierwszej instancji, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnił kryteria wymiaru kary wskazane w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach, tj. stopień naruszenia obowiązków, w tym charakter, wagę, skalę i czas trwania naruszenia tych obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, w tym podjęte przez niego działania w celu złagodzenia lub naprawienia szkody poniesionej przez konsumentów, wcześniejsze naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1-5 ustawy o cenach przez przedsiębiorcę oraz uzyskane przez niego korzyści majątkowe lub straty w związku z naruszeniem tych obowiązków, wielkość jego obrotów i przychodu, a

także sankcje nałożone na przedsiębiorcę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych, jeżeli informacje o takich sankcjach są dostępne w ramach mechanizmu ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz. Urz. UE L z 2017 r. Nr 345, str. 1, ze zm.).

Oceniając stopień naruszenia obowiązków, Prezes UOKiK podobnie jak Pomorski WIIH, uznał go jako wysoki. Informacja o cenie oraz najniższej cenie produktu, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki są jednymi z ważniejszych czynników mających wpływ na podjęcie decyzji o zakupie produktu przez konsumenta w sytuacji, gdy przedsiębiorca komunikuje obniżkę ceny. Powinny być one prawidłowo uwidocznione w miejscu sprzedaży, tak aby umożliwić konsumentom dokonanie oceny czy prezentowana obniżka jest w istocie opłacalna i tym samym dokonanie świadomego i korzystnego pod względem ekonomicznym wyboru. Zarówno organ pierwszej, jak i drugiej instancji, uznał, że waga i skala naruszonych obowiązków była znaczna. Przedsiębiorca jest odpowiedzialny za uwidocznienie cen 10 produktów (na 10 partii objętych kontrolą, co stanowi 100 %) w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości oraz za brak uwidaczniania dla tych produktów w miejscu sprzedaży detalicznej w przypadku informowania o obniżce ceny towaru, obok informacji o obniżeniu ceny, również pełnej informacji o najniższej cenie tego towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, co narusza przepisy art. 4 ust.1 i 2 ustawy o cenach. Przepisy te zostały ustanowione w celu przekazywania konsumentom pełnych i niebudzących wątpliwości informacji o obniżce cen towarów i usług. Uwidocznienie na etykietach dołączonych do produktów dwóch cen bez podania objaśnienia co dana cena oznacza, w szczególności w odniesieniu do ceny, którą konsument ma zapłacić oraz najniższej ceny z 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w sposób istotny narusza interesy konsumentów. Uniemożliwia to konsumentom samodzielne, bez podejmowania dodatkowych działań, poznanie informacji o najniższej cenie tego towaru, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Naruszenie obowiązków uwidaczniania informacji cenowych stwierdzono w dniu kontroli.

Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że jest to pierwszy przypadek naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów dotyczących uwidaczniania cen. Ponadto uwzględnił, że przedsiębiorca jeszcze w toku kontroli usunął nieprawidłowości. Wymierzając karę pieniężną uwzględniono również przekazane przez stronę informację dotyczące wielkości obrotu i przychodu za 2022 r. Przesłanka dotycząca sankcji nałożonych na spółkę za to samo naruszenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach transgranicznych nie znajduje zastosowania, ponieważ kontrola przeprowadzona przez Inspekcję Handlową nie jest kontrolą przeprowadzoną w sprawach transgranicznych, tj. działalności gospodarczej o transgranicznym charakterze prowadzonej przez przedsiębiorcę.

W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona stronie kara w wysokości 1 000 zł jest właściwa do spełnienia celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2161 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, 2005/29/WE oraz 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących ochrony konsumenta (Dz. Urz. UE. L Nr 328, str. 7), dalej jako: „dyrektywa Omnibus” i proporcjonalna do rozmiaru stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto zauważa, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o

cenach kara za niedopełnienie obowiązków, o których mowa w art. 4 ustawy wynosi do 20 000 zł.

W odwołaniu przedsiębiorca zarzucił naruszenie:

- art. 4 ust. 2 ustawy o cenach poprzez uznanie, że umieszczenie na towarze metki z ceną obowiązującą przed obniżką i metki z ceną po obniżce nie uwidaczniało w sposób dobrze widoczny dla konsumenta cen dla porównania;
- art. 6 ust. 1 ustawy o cenach poprzez nałożenie kary pieniężnej w okoliczności wykonania przez przedsiębiorcę obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 3 ww. ustawy.

Odnosząc się do powyższych zarzutów Prezes UOKiK informuje, że w jego ocenie stwierdzony stan faktyczny polegających na podaniu dwóch cen bez jednoczesnego wskazania, która cena jest ceną, którą konsument powinien zapłacić za produkt po obniżce, a która jest najniższą ceną jaka obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, stanowi naruszenie przepisów ustawy o cenach.

Prezes UOKiK stoi na stanowisku, iż w przypadku gdy strona informowała o obniżce cen sprzedawanych towarów powinna podać informację o obniżonej cenie oraz uwidocznić również informację o najniższej cenie tego towaru, która składa się z dwóch elementów: cenie, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki (wartości wyrażonej w zł) wraz z wyjaśnieniem co ta cena oznacza, czyli że jest to cena obowiązująca w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że przepisy ustawy o cenach są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi lub dokonującego sprzedaży detalicznej towarów. Nieznajomość przepisów lub ich niewłaściwa interpretacja nie zwalnia z obowiązku prawidłowego uwidaczniania cen oraz informacji o obniżonej cenie. Ponadto należy zauważyć, że to podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązującego prawa i jego przestrzegania. Nowelizacja ustawy o cenach w związku z implementacją dyrektywy Omnibus, wprowadzająca obowiązek podawania informacji o najniższej cenie tego towaru lub tej usługi, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki obowiązuje od

1 stycznia 2023 r. co jest wystarczające na zapoznanie się z obowiązującymi przepisami i należyte ich przestrzeganie. Strona, w przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru, była zobowiązana do przekazania konsumentom informacji o obniżonej cenie oraz informacji o cenie, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości i w przypadku 10 partii produktów obowiązkiem tym uchybiła.

Podkreślenia wymaga również fakt, że kontrole w zakresie uwidaczniania cen prowadzone są po zawiadomieniu o zamiarze wszczęcia kontroli. Strona została poinformowana o zamiarze przeprowadzenia kontroli pismem z 13 września 2023 r., które odebrała 20 września 2023 r. Kontrolę zaś wszczęto 5 października 2023 r., a więc miała wystarczająco dużo czasu aby przygotować się do kontroli.

Prezes UOKiK podkreśla, że zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w każdym przypadku informowania o obniżeniu ceny towaru lub usługi obok informacji o obniżonej cenie uwidacznia się również informację o najniższej cenie tego towaru lub tej usługi, która obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki, nie zaś tylko samą najniższą cenę towaru. Wprowadzenie powyższego przepisu nastąpiło ustawą o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw z dnia 1 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2022 r.

poz. 2581), która to zmiana była podyktowana koniecznością ochrony konsumenta przed tzw. „rzekomymi obniżkami”. Jak bowiem wynika z Wytycznych dotyczących wykładni i stosowania art. 6a dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. UE C z 2021 r. Nr 526 str. 130) „Celem tego co najmniej 30-dniowego okresu odniesienia jest uniemożliwienie podmiotom gospodarczym zonglowania cenami i przedstawiania fałszywych obniżek cen, np. podnoszenia ceny na krótki okres, aby następnie ją obniżyć i przedstawić jako (znaczącą) obniżkę ceny, co wprowadza konsumentów w błąd. Wspomniany 30-dniowy okres na ustalenie „wcześniejszej” ceny odniesienia jest zatem gwarancją, iż cena odniesienia jest prawdziwa, a nie stanowi jedynie narzędzia marketingowego, które ma wywołać wrażenie atrakcyjności obniżki.”

W odwołaniu strona poinformowała, że była to pierwsza obniżka ceny dlatego też umieściła na towarze metkę z ceną dotychczas obowiązującą i metkę z ceną po obniżce, tak aby konsument miał możliwość porównania cen sprzed obniżki i po obniżce. Wyjaśniła, że w okresie 30 dni poprzedzających obniżenie ceny, towar nie podlegał obniżce ceny, tym samym skoro zgodnie z dyrektywą Omnibus wcześniejsza cena, to najniższa cena stosowana w okresie 30 dni przed obniżką niezasadnym uznać należy stawiany przedsiębiorcy zarzut nieuwidocznienia na metkach informacji o najniższej cenie towaru w okresie 30 dni.

Prezes UOKiK nie zgadza się ww. stanowiskiem strony i wskazuje, że w toku kontroli zakwestionowano sposób prezentacji cen uwidocznionych przy produktach oferowanych do sprzedaży po obniżonych cenach, gdyż przy produktach tych, tj. na dołączonych do wyrobów etykietach, nie wskazano, która z podanych cen jest ceną obowiązującą a która najniższą ceną obowiązującą w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki. Na etykietach podane były dwie ceny (jedynie ich wartości liczbowe). W ocenie organu drugiej instancji taki sposób prezentacji cen produktów oferowanych do sprzedaży nie jest jednoznaczny i budzi wątpliwości, a tym samym strona nie sprostала nałożonym na nią obowiązkom. Taki sposób prezentacji informacji cenowej na etykietach produktów z całą pewnością nie jest czytelny dla konsumenta i nie spełnia wymogów ustawy o cenach.

Konsument powinien otrzymać pełną, jednoznaczną i niebudzącą wątpliwości informację cenową. Jeszcze raz należy podkreślić, że Prezes UOKiK stoi na stanowisku, iż w przypadku gdy strona informuje o obniżce cen produktów powinna podać informację o obniżonej cenie oraz uwidocznic również informację o najniższej cenie tego towaru, która składa się z dwóch elementów: cenie, jaka obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki (wartości wyrażonej w zł) wraz z wyjaśnieniem co ta cena oznacza, czyli opisem, że jest to cena jaka obowiązywała w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

Organ drugiej instancji zwraca uwagę, że to na przedsiębiorcy prowadzącym działalność handlową spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by konsument bez podejmowania żadnych dodatkowych działań, za każdym razem, wraz z produktem otrzymywał wyczerpującą i konkretną informację o jego cenie (w tym przypadku cenie obniżonej oraz najniższej cenie obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości, tak aby mógł dokonać świadomego wyboru. Zaakcentować należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadzrędnym celem ustawy o informowaniu o cenach jest bowiem ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Informacja dotycząca ceny określonego towaru jest bardzo istotna i służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Wymagania zawarte w art. 4 ww. ustawy dotyczą wszelkich towarów oferowanych do sprzedaży detalicznej.

Okoliczność naruszenia prawa jest w przedmiotowej sprawie bezsporna. Podawanie dwóch cen bez wskazania co oznaczają (w tym najniższej ceny obowiązującej w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki) pozbawił konsumentów prawa do uzyskania należytej i pełnej informacji o cenie oferowanych towarów, które im niewątpliwie przysługiwały. Powyższe godzi w sposób oczywisty w prawo konsumenta do informacji i uniemożliwia mu porównywanie cen towarów znajdujących się w obrocie handlowym. Zaznaczyć należy przy tym, że cena jest jednym z podstawowych wyróżników towarów, poza marką oraz indywidualnymi preferencjami konsumentów, mającym wpływ na decyzje o zakupie towarów. Uwidocznienie w miejscu prowadzonej sprzedaży dokładnych informacji cenowych oferowanych do sprzedaży towarów pomaga konsumentowi dokonać właściwego wyboru z uwzględnieniem jego sytuacji ekonomicznej. Brak podania wyczerpującej informacji cenowej ogranicza konsumentom możliwości świadomego, najkorzystniejszego pod względem ekonomicznym wyboru, co prowadzi do zagrożenia jego interesów. Poddane kontroli produkty powinny być oznakowane zgodnie z przepisami ustawy o cenach i rozporządzenia Ministra Rozwoju.

Ponadto Prezes UOKiK zwraca uwagę, że strona zarzucając organowi pierwszej instancji naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, wskazała na zrealizowanie przez siebie obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 3 tej ustawy. Przepis ten odnosi się do produktów oferowanych do sprzedaży w okresie krótszym niż 30 dni i nakłada na przedsiębiorcę analogiczne obowiązki jak określone w art. 4 ust. 2, tj. przedsiębiorca obok informacji o obniżonej cenie zobowiązany jest do uwidacznienia również informacji o najniższej cenie tego towaru, która obowiązywała w okresie od dnia rozpoczęcia oferowania tego towaru do sprzedaży do dnia wprowadzenia obniżki. I także w tym przypadku Prezes UOKiK stoi na stanowisku, że informując o obniżce cen produktów należy w takiej sytuacji uwidocznić informację o obniżonej cenie oraz informację o najniższej cenie tego towaru, która składa się z dwóch elementów: cenie, która obowiązywała w okresie od dnia rozpoczęcia oferowania tego towaru do sprzedaży do dnia wprowadzenia obniżki (wartości wyrażonej w zł) wraz z wyjaśnieniem co ta cena oznacza, czyli opisem, że jest to najniższa cena jaka obowiązywała w okresie od dnia rozpoczęcia oferowania produktu do sprzedaży do dnia wprowadzenia obniżki. Podkreślić należy również, że w żadnym innym miejscu odwołania strona nie wskazuje na zrealizowanie przez siebie obowiązków wynikających z art. 4 ust. 3 ustawy o cenach oraz nie podnosi, że oferowane przez nią produkty w obniżonych cenach zostały po raz pierwszy oferowane do sprzedaży w okresie krótszym niż 30 dni od dnia wprowadzenia ich obniżki.

Prezes UOKiK, podobnie jak organ pierwszej instancji, po przeanalizowaniu sprawy nie widzi podstaw zastosowania art. 189f kpa, tj. odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej i poprzestania na pouczeniu.

Przepis ten przewiduje dwa warunki, które muszą zostać spełnione łącznie, aby organ administracji publicznej mógł odstąpić od nałożenia kary pieniężnej. Po pierwsze waga naruszenia musi być znikoma, przez co należy rozumieć, że istotność, znaczenie oraz rozmiar naruszonego obowiązku są niewielkie. Drugim warunkiem uzasadniającym odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej jest zaprzestanie naruszania prawa przez stronę. W toku kontroli strona wyeliminowała nieprawidłowości jednakże co istotne, w trakcie kontroli ustalono, że przedsiębiorca uwidoczniał ceny w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości przy 10

produktach na 10 skontrolowanych, co stanowi 100 % wszystkich skontrolowanych. Stąd też wagi naruszenia prawa nie można było uznać za znikomą. Dodatkowo Prezes UOKiK wyjaśnia, że podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązujących przepisów prawa i jego respektowania. To na przedsiębiorcy spoczywa m. in. obowiązek dopilnowania, by przy oferowaniu do sprzedaży produktów lub usług konsument za każdym razem otrzymywał wyczerpującą, konkretną, rzetelną informację cenową. Podkreślić należy, iż okoliczność ta całkowicie zależy od przedsiębiorcy. Nadrzędnym celem ustawy o cenach, co wskazano wcześniej, jest ochrona interesów konsumentów oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorstwami. Jak już wskazano wcześniej wprowadzenie przepisów dotyczących obniżek cenowych produktów miały na celu eliminację fałszywych obniżek i zagwarantowanie konsumentom łatwej oceny rzeczywistej wielkości rabatu i szybszych wyborów rynkowych na podstawie przejrzystych informacji dotyczących cen, a także stworzenie identycznych warunków dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Tym samym przesłanka pierwsza nie została spełniona. Przyjmując za spełnioną przesłankę dotyczącą zaprzestania naruszenia należy wskazać, że przesłanki te muszą być spełnione łącznie, w związku z powyższym organ drugiej instancji stwierdza, iż nie ma podstaw do zastosowania tego przepisu i do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 189f § 1 pkt 1 kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna. Nadto należy podkreślić, że naruszenia z ustawy o informowaniu o cenach kwalifikowane są jako czyny o charakterze deliktu administracyjnego, który zagrożone są karą pieniężną określoną w art. 6 ustawy o cenach. Postępowania w tym zakresie mogą być prowadzone wyłącznie przez organy Inspekcji Handlowej, zaś z uwagi na właściwość terytorialną, w stosunku do strony mogły być one prowadzone przez Pomorski WIIH. Inny organ nie mógł na terenie podlegającym kognicji Pomorskiego WIIH nałożyć kary pieniężnej za to samo naruszenie, co oznacza, że przepisy art. 189f § 1 pkt 2 kpa nie mają zastosowania w niniejszej sprawie.

Po przeanalizowaniu akt sprawy Prezes UOKiK stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 kpa, tj. zastosowanie art. 189f § 2 kpa nie spełnieni celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna określona w art. 6 ust. 1 ustawy o cenach. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ustawy o cenach, bowiem dla 100% skontrolowanych produktów o obniżonej cenie uwidoczniała ceny w sposób niejednoznaczny i budzący wątpliwości. Literalna wykładnia ww. przepisu jednoznacznie wskazuje, iż warunkiem zastosowania odstąpienia od wymierzenia kary jest usunięcie naruszenia prawa, przy czym termin ten należy interpretować ściśle, a więc bez rozszerzenia jego znaczenia na przypadki „zaprzestania naruszania prawa”, tych bowiem dotyczy regulacja art. 189f § 1 kpa (por. Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Red. prof. dr hab. Marek Wierzbowski, red. prof. dr hab. Aleksandra Wiktorowska. Rok 2021: „Z uwagi na odmienne brzmienie tych sformułowań na gruncie

komentowanego artykułu, należy uznać, że "usunięcie naruszenia prawa" nie jest tożsame z "zaprzestaniem naruszenia". Tym samym, aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia (z oczywistych przyczyn nie jest możliwe wyeliminowanie samego naruszenia, a więc zdarzenia z przeszłości, które już zaistniało"). Charakter naruszeń, jakich dopuściła się strona, wyklucza możliwość usunięcia skutków naruszenia prawa (por. uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie z 25 lipca 2019 r. sygn. akt VI SA/Wa 991/19: „Warunkiem odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej jest także przywrócenie stanu zgodnego z prawem, naruszonego przez zachowanie stanowiące podstawę odpowiedzialności administracyjnej. Jak słusznie podkreślił organ usunięcie naruszenia prawa nie jest tożsame z zaprzestaniem naruszania. Aby usunąć naruszenie prawa nie wystarczy przerwać naruszania przepisów prawa, lecz należy usunąć skutki naruszenia.”). Ponieważ jednoznaczna i niebudząca wątpliwości cena musi być uwidoczniona przez przedsiębiorcę w momencie oferowania danego produktu lub usługi, tak aby konsument na tej podstawie mógł podjąć decyzję o zakupie (tj. uwidocznienie cen ma charakter obowiązku przedumownego) zatem w przedmiotowej sprawie brak jest możliwości zastosowania art. 189f § 2 i 3 kpa.

Podsumowując Prezes UOKiK podkreśla, że niezrealizowanie obowiązków wskazanych w ustawie o cenach zgodnie z jej art. 6 ust. 1, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy. Dowiedzenie, że podmiot nie wykonał powyższego obowiązku powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką jest właśnie kara pieniężna nakładana na podstawie ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Samo zatem stwierdzenie - udowodnienie braku informacji w zakresie cen, jak też sprzecznego z ustawą sposobu ich uwidocznienia tak, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie - jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Powyższa ustawa nie przewiduje przy tym możliwości badania przez organy Inspekcji istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Kara pieniężna powinna także odpowiadać wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, który w art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L z 1998 r. Nr 80) nakazuje, że musi być ona skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (porównaj w tym zakresie wyrok NSA z 23 maja 2012 r., II GSK 684/11, czy wyrok NSA z 19 grudnia 2012 r., II GSK 1823/11). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary opatrzone odpowiednimi informacjami cenowymi, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa.

Art. 6 ustawy o cenach statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 ww. ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają przyczyny powstania nieprawidłowości oraz okoliczności podniesione przez przedsiębiorcę, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa. Prezes UOKiK zauważa, że to podmioty działające na rynku są zobowiązane do znajomości obowiązującego prawa i jego przestrzegania. Strona, jako profesjonalny uczestnik obrotu, miała obowiązek znać i przestrzegać przepisy prawa związane z wykonywaną przez nią działalnością. Była ona obowiązana zorganizować swoją działalność w taki sposób, aby nie dopuścić do naruszenia prawa.

Nałożona kara pieniężna w wysokości 1 000 zł, nie została wymierzona w maksymalnej wysokości, lecz w kwocie stanowiącej 5% maksymalnej kwoty, tj. 20 000 zł przewidzianej ustawowo. Wymierzona kara spełni jednak w sposób właściwy funkcje dyscyplinujące i represyjne, a także prewencyjne tak aby nie dochodziło do naruszania prawa w przyszłości i jest adekwatnym środkiem reakcji administracyjno-prawnej na ujawnione naruszenie prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę wniosek strony o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie doszło do naruszenia art. 4 ust. 2 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju, jest niezasadny.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gdańsku w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;

- 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Podstawa prawna pouczenia:

Art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1, art. 230, art. 243 § 1, art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, ze zm.); § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 168).

z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Joanna Jankowska-Kuć
Dyrektor
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/